

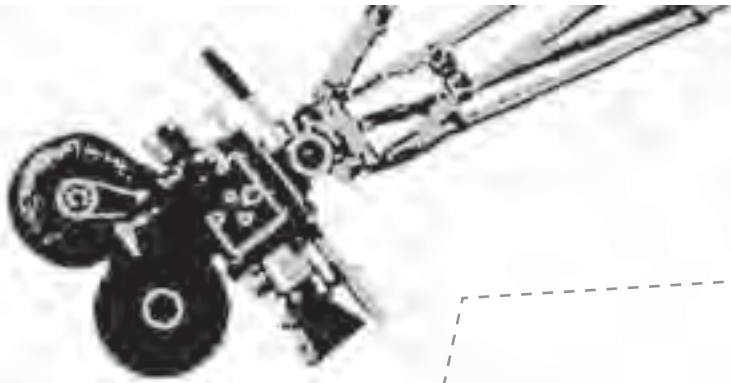
رسول بابازاده

هیچ کس تنهانیست!

حریم شکنی رسانه‌ها

رسانه‌ها سحرآمیزترین واژه‌های عصر ارتباطات در قرن حاضر به شمار می‌آیند و «اصلی‌ترین پیام واژه‌هایی چون رسانه و تکنولوژی‌های ارتباطی، «مرگ فاصله‌ها»^۱ و مسافت‌ها است (و به عبارتی دیگر «توانایی انجام کار همه وقت، همه جا»)^۲ این رسانه‌ها به تمام خانه‌ها، مدارس، کتابخانه‌ها و مراکز تجاری و همه حریم‌های خصوصی و عمومی راه یافته و محیط جدیدی را با حضور خود به وجود آورده‌اند. در این فضای جدید، اطلاعات به صورت فایل‌های صوتی، تصویری و ... به راحتی قابل ثبت، ارسال و پخش است. هر شخصی در هر سن و با هر میزان سواد می‌تواند با داشتن یکی از این ابزارها و رسانه‌ها به ضبط و ثبت وقایع و پخش آن‌ها در سرتاسر جهان بپردازد. ظاهر این فضای نو، بسیار هیجان‌انگیز و جذاب می‌نماید و تصور اولیه آن شاید برای بسیاری از افراد تحسین برانگیز باشد اما واقعیت، چیز

آسان به این کتاب‌ها امروزه شاهد گسترش بی‌سابقه آن‌ها هستیم.^۶ مسأله حائز اهمیت، چگونگی نظارت بر محتوای این کتاب‌ها است. آیا دولت و دست‌اندرکاران برای این امر تمهیدی اندیشیده‌اند؟ آیا امکان چنین کاری وجود دارد؟

۲. «مطبوعات الکترونیک: در این مطبوعات، اطلاعات مانند گذشته نخواهد بود. مطبوعات الکترونیک به صورت چند رسانه‌ای اقدام به ارائه خبر می‌کنند. در این مطبوعات مخاطب به راحتی می‌تواند صوت و تصویر خبر مورد نظر را همزمان مشاهده کند. در این عرصه هر شخصی می‌تواند با توجه به اطلاعات و علایق خود نشریه‌ای ارائه کند. و هیچ‌گونه محدودیتی نداشته باشد.»^۷

۳. «رادیوهای الکترونیک اینترنتی: در این رسانه‌ها مخاطب به آسانی می‌تواند به صورت سفارشی به موضوعات مورد علاقه خود گوش کند.»^۸

۴. «تلویزیون‌های online: به صورتی طراحی شده‌اند که مخاطب می‌تواند همزمان در چگونگی پخش اعمال نظر کند و به صورت تعاملی به پخش تصاویر خود بپردازد.»^۹ این رسانه‌ها که به تعداد معدودی از آن‌ها اشاره شد، امروزه نه تنها حق حاکمیت ملی کشورها را نقض کرده‌اند بلکه به حریم خصوصی افراد نیز وارد شده و از طریق انواع بانک‌های اطلاعاتی مالی، بیمه، ثبت احوال، و ... خصوصی‌ترین اطلاعات مربوط به افراد را مورد دسترسی قرار داده‌اند. تجاوز این رسانه‌ها به حریم‌ها به قدری گسترده شده که آرامش زندگی‌های خصوصی را مختل کرده است و می‌رود که همه عرصه‌های خصوصی را محدود سازد. دیگر نمی‌توان منزل و اتاق و مغازه و ... را ملک خصوصی دانست. با حضور رسانه‌ها دیگر همه جای دنیا عمومی و دست‌یافتنی شده است.

پی‌نوشت‌ها

۱. رک: مجید مجیدنیا، مرگ فاصله‌ها، فصلنامه بانک، پاییز ۸۴.
۲. همان.
۳. رک: مهدی محمدی؛ رسانه‌ها، مد و حریم فردی اجتماعی؛ سایت باشگاه اندیشه.
۴. رک: ریشه‌های بزه و وقوع بزهکاری در جوانان، سایت www.tafrihi.com
۵. همان.
۶. حسن قربانی؛ اینترنت، خوب، بد، زشت؛ خبرگزاری ایرنا.
- ۷-۹. همان.

با وجود گسترش فیلم‌ها و تصاویر پورنوگرافی در رسانه‌ها و گسترش روسپی‌خانه‌های الکترونیک و تعاملی بودن این رسانه‌ها، تکلیف کودکان که در معرض جدی هجوم این رسانه‌ها هستند چه خواهد شد؟ آیا کانون خانواده‌ها در امان خواهد ماند؟

دیگری است. امروزه جوامع گوناگون هر کدام به نحوی دچار عوارض این پدیده جدید، از جمله حریم‌شکنی این ابزارهای جدید هستند. با وجود رسانه‌ها دیگر در هیچ کجای دنیا حریم شخصی وجود ندارد؛ زیرا هر لحظه ممکن است رسانه‌ای به صورت خودکار و مخفیانه در حال ضبط و یا پخش مستقیم کارهای خصوصی شما باشد. شاید اطلاعات خصوصی و حتی خانوادگی شما از موبایل، کامپیوتر، سی‌دی و ... بدون این که متوجه شوید به سرقت رود و یا مورد سوء استفاده قرار گیرد. آمار وحشتناک پخش فیلم‌ها و تصاویر خانوادگی و خصوصی

در جرایم نشان‌دهنده عوارض خطرناک حضور رسانه‌ها در هر کجاست. رسانه‌ها با تنوع کارکردهایشان در عصر حاضر به لوازم خانگی تبدیل شده‌اند و مردم سرتاسر جهان به راحتی می‌توانند به این لوازم دسترسی داشته باشند. بزرگ‌ترین عارضه و مشکل رسانه‌ها نیز همین دسترسی آسان به آن‌ها است. «وسایل ارتباط جمعی بی‌هیچ محدودیتی در تمام مراحل زندگی با انسان‌ها همراه‌اند و محدودیت زمانی و مکانی ندارند و می‌توانند همه را زیر پوشش خود قرار دهند و بدین وسیله هر چه بیش‌تر بر کوچک و بزرگ تأثیر بگذارند.» با توجه به این مسائل^۳ همین موضوع باعث شده که افراد سوذجو به راحتی به سوء استفاده بپردازند. دغدغه‌های اصلی درباره تجاوز رسانه‌ها به حریم‌ها را می‌توان این‌گونه برشمرد.

الف. آیا رسانه‌های جدید مانند گوشی‌های موبایل چند رسانه‌ای، ساختار فرهنگ و دانش بشری را تغییر خواهند داد؟ با توجه به این که در گذشته با اختراع خط و در نهایت صنعت چاپ تحولات شگرفی در عرصه جهان به وقوع پیوست، آیا این رسانه‌های جدید نیز جهان را با تحولاتی عمیق‌تر مواجه خواهند کرد؟

ب. با وجود گسترش فیلم‌ها و تصاویر پورنوگرافی در رسانه‌ها و گسترش روسپی‌خانه‌های الکترونیک و تعاملی بودن این رسانه‌ها، تکلیف کودکان که در معرض جدی هجوم این رسانه‌ها هستند چه خواهد شد؟ آیا کانون خانواده‌ها در امان خواهد ماند؟^۴

ج. بزهکاری‌ها با گسترش این رسانه‌ها (موبایل‌های چند رسانه‌ای، اینترنت و ...) حرفه‌ای‌تر و پیچیده‌تر و گسترده‌تر از گذشته شده‌اند. کدام تمهیدات و کدام قوانین، گره ماجرا را خواهد گشود؟^۵

د. دغدغه دیگر، تنوع رسانه‌های جدید است که به اختصار به تعدادی از آن‌ها که به وسیله موبایل قابل دریافت و استفاده هستند، اشاره می‌کنیم.

۱. «کتاب‌های الکترونیک: با توجه به کم هزینه بودن و دسترسی

